

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 23 Januarii 1776. Tisdagen. N:o 7.

Böteborgs Allehanda.

I går ankom icke eller någon Utrikes Post.

Stockholm d. 18 Jan. Det berättas, at Hans Kongl. Maj: i går i Rådet utnämnt Adjuncien Weidman til Professor Philosophiä i Lund, Adjuncien Björnståhl til Extr. Ord. Phil. Professor i Upsala; Stallmästaren Neuterstam til Stallmästare wid Upsala Academie och V. Borgmäst. Pagander, til Borgmästare i Vitebäk.

Hernösand d. 5 Jan. Hr. Mag. Carl Gustaf Norbin, Docens uti Göthiska Antiquiteterna i Upsala, har blifvet Elog. och Poef. Lector här wid Gymnasium.

Kännas följande korta utdrag af Marktegängs Taxan i Södermanlands Högdingedöme för 1775. En tunna Hwete 25 Dal. i dito Måg 16 Dal. 21 et tredjedels öre. i dito Korn 16 Dal. i dito Hafre 10 Dal. alt S:mt.

Paris. Härstädes tilbrog sig förlidet år den nog löjliga händelse: En ung Herre, som lefde något yppigt och swärmade nätterna igenom i sällskaper, hade naturligt wis nödigt, at göra dag til natt; derjämte bodde han nog olägligt i nedersta wåningen af et hus, hwaräst fönsterna woro åt gatan. Då han om mornarna kom hem ifrån sine nattnöjen, och gick til sängs, oroades han afslämnat af en Mißstehustru, som hade taget sin station munder hans fönster. Alla pigor i kvarteret samlades hit med sina krukor och mjölkbytter; deras slams och oupphörliga sladder, karingens bömalda mångtalighet, ännans (som var hennes magazin på ryggen) gälljudiga stämma, slamret af kårilen, m. m. hade kunnat bringa vår unga Cavalier til förtwiflan, hwar gång han lade sig at sofwa. Han söfjade förgäwes både böner och hotelser på denna qwinnan, för at få henne til at ömsa Rationer. En morgon gick han self ut til henne och bad at hon för alt hvad beligt wore, wille unna honom sin nattero. Enwis och obewefelig fann hon dock ingen tjenligare plats för sin commerce, än denne. "Jag förmodar, sade hon, at Konningens gata är fri; här står jag, här skal jag stå, jag wil se hwem som skal förneka mig det." Min gumma lilla, svarade Herren, Er äsna lyckes wara mera raisonnable än J: jag wil allenast hwiska er ord wid henne i förtroende; han lutar sig in til äsnan och läst tala til henne; men går straxt tillbaka, såsom något öfwer någon ting. Gumman log hjerteligen at hans ensaldighet och tykte nu hafwa fäddt nog revenge på denne odillige gatu-strids brytaren. Men hvad hände? I det samma började hennes äsna at horpa, sojarna och stå i wädret, med det eftertryck, at hela hördan af smör och ostar slängdes itring gatubörnen, och mjölk-fjerdingarne utstogs. Och hwilken djefwuls konst, hwilken truldom, ropade karingen. = Herren i natträcken har säfret förtrollet creaturet. = Fort lat hämta hit en Commissariuz. = Min nådige Herre, en Herre här i huset har förgert min äsna. = Hämnd! = Han måste brännas, brännas säger jag, sedan han förest tillfallo ersatt mitt smör min mjölk och mina ostar, = bewars hur den onde nu gräse ar om ljusa dagen. = Commissariuzen wil höra båda parterna. Den brottförlige wäntar honom med ståndagtighet. Karingen utgjuter en ström af bannor och stålörb, och då hon ändteligen tyfnade, svarar den anklagade: Min Herre: denna oförskamda qwinnan har så länge försjett mitt tålmod, stört min ro, och förtagrat mina böner, at jag stureligen jat

te mig för at hämnas på hennes person i äfnans. *Åstnar*, lika snitt som hennes *Bror*, har en syster, som hon wäntade at få ärfwa; men denna har nyligen gift sig. Et det är allt hwad jag hwistade, och allt hwad som bragte henne til raseri. *Commissarien* insåg snart sammanhanget, och lät gumman få sin mjölk erfart, men hon agade sig efter den dagen för granskaper af sådana, som lärt tala med åsne och upwäcka deras sinnesrörelser. Sedan gumman war berta, berättade han för *Commissarien* i en helz trollkonsten, som bestod i liter itändt snöste, hwilket han på behändiga sätt, låtet falla ned i äfnans öra.

Aneedote.

En ung målare uti Paris gifte sig för ungefärl. 4 år sedan med et fruntimmer, för hwilket han ej lände annan böjelse, än högaktning. De lefde några månader bortåt i en orubbad enighet, som war en werkan af bägges stilla och woriga sinnelag; småningom förbiuda wänskap och högagting på det ömaste dessa båda hjertan, som föräldrarne, eller en händelse, förknippad med egennta, sammanbragt. Dessa makars, eller snarare lycklige äktares sällbet försördes, igenom de ddande Kopporna. Et af barnen dör. *Mödran* följer snart derpå. Mannens sorg, som öfwerlefde, går til sin högd; men han döjer den. Den omsorg, han bör dragga för 2 barn, som äro öfrige, uppehåller honom ännu; den sinnesstyrka, hwarmed han gör ansikt om alt, tyckes gifwa tillkänna, at han är tröstad; men mycket feltes ännu här i innan. Efter två månader war alt i ordning; Hans föräldrar åtog sig barnens upfostran. Han fölgde dem self til Vincennes, hwaräst detta goda s-lket bodde. Dagat han dagen derpå förmodade at se sina barn, teg han det ömaste samwål. Sorgen förtärer honom. Han kommer hem, faller i en feber och dör. Man berättade denna Historia i et sällskap, och wäntade, at några tårar skulle gifwa dygden bifall. En, som waret mycket urmärk'an öfdrare, swarade: här finnes folk, som dö, äfwen så tokigt, som de lefwat. *Swänne* unga fruntimmer sökte at dölja sina sinnes rörelser. En af dem hwistade wid en Officerare: man talte om spel, och icke et ord hördes mer om målaren.

Äf en Publication, angående lysande Lyktors underhållande på Husen här i Staden, som förliden Söndags å prädiko-stolen kundgjordes, har man til Allmänhetens tjenst welat göra följande korta utdrag: 1:o Ligger det Hus-ägarna, at selfwe anställa och underhålla Lyktor på husen, den mörkaste tiden på året, ifrån den 1 Octob. til den sidsste Martii; undantagande de nätter, då månen lyser. 2:o Lemnas til hwa ö och ens behag, af hwad modele Lyktorne skola wara, allenast de äro til ändamålet tjenande, tillräckel. stora, tätgjorde, och med godt och klart glas försedde. 3:o Distancen imellan Lyktorne på wisse sidor af hwarje gata, bör wara 30 alnar, med mindre ej hinder möta af fenster eller annat, då den jämklas efter omständigheterna; börandes Lyktorne ej sättas gerad, utan sneds emot hwarandra, m. m., Magistraten förordnar om mätningen af distancerne. Händer det, at någon hafwer et så stort, eller långt hus, at derå efter den faststälta distancen af 30 alnar bör komma 2:ne Lyktor, men des granne hafwer så liter hus, at wid nästa Lyktas upfåttrande des hus kommer at gås förbi, bör den senare anställa och underhålla den Lyktan af de twänne på grannens hus, som honom närmast är. Stöta twänne små hus tillsammans, och det ena af dem efter distancen ej får någon Lykta, deltaga då med grannen i des ena Lykta, ifrån det hörn at räkna, der utmärkningen at gatan taget sin början. Wis någon öfwer det således faststälte distancen sätta en eller flere Lyktor til på sit hus, i synnerhet, då det tarwas, at göra ingången af des port eller

dörr hus, det må icke wägras, allenast ordningen och antalet af de ordinalre Lyk-
 terna dermed icke rubbas; dock som dessa Lyktor äro mera för husägarens än beför-
 siggandes beq. ämnlighet skul, skär det honom fritt, at när och så länge han wil, haf-
 wa dem. 4:0 Mätningen och utvecklingen af de ställen, där Lyktorne komma at
 sättas, sker efter gatornes sträckning, dock at början sker ifrån hamnarne, och så
 gatan utföre; hwarigenom en Lykta alltid blifwer på eiderå hörnet. 5:0 De som
 bo på Strillan och Dwarneberget, försk. nas, i anseende til de ställes fattigdom, och
 mindre passage derstädes, ifrån Lyktors hållande. 6:0 De som bebo Årmbets, eller
 publique hus, äro, liksom alle andre hus-ägare, förbundne, at underhålla Lyktor;
 men om andra publice och Kronan tilhörige hus, som af ingen bebos, kan Magi-
 straten intet något förordna. 7:0 Wid pl. nk å de större och mer befarna gator bö-
 ra åfwen Lyktor underhållas; men angående de obebyggde, norr i Staden, beläga-
 ne tomter, wil Magistraten framdeles uttra sig; dock böra de där redan upförde
 hus hafwa Lyktor. På de ställen der Lykta bör wara, fast tomten ej är inplantad,
 fastes hon på en påla, til lika högd med de närmaste. 8:0 Åga flere et hus och
 bo der, deltaga de, efter proportionen, uti kostnaden. 9:0 Åro flere ägare, utan nå-
 tion särskild delning af huset; så underhålls Lyktan af den, som det bebos och wår-
 dar, som sedan kan hålla sig til sina med-ägare. 10:0 Hus-och tomt-ägare, som
 bo å erier, äro ansvarige för Lyktans hållande; willa de gå i särskilde accord
 med hyresmannen, om deltagande, bör det ske uti Hyre-Contractet. 11:0 Bor ä-
 garen på annan ort, sware då hyresmannen, eller om de äro flere, den som stäste
 rummen hafwer, för Lyktan, och hålla sig sedan til ägaren. 12:0 Står någon tomt
 eller hus öde och obebodt under ägarens frånwaro, besörjer des Commissionair om
 Lyktan; i annor händelse drager Policen i Staden derom försorg emot Säkerhet i
 Tomten eller huset. 13. Twistas om hus och tomt, håller den Lykta, som det imed-
 lextid nyttjar; är huset för gäld affstådt; men ej såldt, sware Massans Curatorer för
 kostnaden å Lykta. 14. Försummar någon at upfatta Lykta, som det åligger, eller
 ej rättar sig efter hwåd nu om Lyktorne förordnat är, plikte första gången 10 Dr.
 och andra gongen dubbelt; försummas Lyktans renhållande och upståndande i rättan-
 tid, pliktas 2 Dr. Om någon af öfwerdåd utsläcker Lykta, plikte 10 Dr. Af des-
 se böter tiffalla hälften åklagaren, och hälften Stadens fattige. 15. Om någon på
 et eller annat sätt wåldsamt fördärwar någon Lykta, plikte derföre 40 Dr. Ermt
 och gälde Stadans åter. 16. Denna Förordning kommer at gå i verkställighet näst-
 kommande Höst.

Resande den 19, 20, 21 och 22. Uppåkerade: Lieuten. wid Artilleriet, Ceders-
 fest, Cornetten wid Behuslans Dragoner, Wirain, Sergeant Rahm, Lieuten. Be-
 ring ifrån Behus, Adjutant Ulssparre, Cornet Swinhufwud, Commerce-Råd. och
 Riddaren P. Alströmer. Uppåkerad, Öfwerste Lieut. Baron Köhler.

Windens förändring. Den 19 merändels Sydwest, den 20 Sydlig, men ofta-
 dig, med blid wäderlek, den 21 Östsydost, med något frost, den 22 vinden Syd-
 ost med snö. Iren har redan lagt sig, at man förliden Söndag gick til fots imel-
 lan Ny Elfsborgs Fästning och Billingen eller Nya Hwarfvet. Iren ligger eliest
 så långt ut at Wingsö, som man kan se. Nu först wäntar man sig här på orten
 godt ålföre, sedan i går någon snö faller, med lungt wäder.

Torgpriser woro i går: Hwete i tunna 23 Dal. råg dito 17 til 18 och åter
 12 Dal. S:mt.

Den 20 dennes afled härskådes Handelsmannens, Hr Benj. Hindrichson Bratts
Kära maka, Fru Ing. Doroth. Matten, uti Barnnöd, 27 et halft år gammal.

Samma dag afled äfwen på Backa Säterie, något öfwer 2 mil härifrån, En-
te-Fruen, Capitainkan Christ. Edsman, född Kollinius, 74 år gammal.

Den 20 byfattes en ung handlande för skuld. I går arrest. en goffe de tjufnad.

Verel-Cours d. 20 Januarii.

Amsterd. 65 en. fjerdedels = Mark Rmt.

Rundgörelser.

Man borde wäl intet swara enl. en Lård Syracés wåd ofbrusliga Intimatios-
ner, Men då mitt namn har igenom min mans omsorg blifwet u-madt uti Stadens
tidningar; så måste jag forteligen bemöta deß med skriftlädig penma upstän-
diga tilwitelser uti näst föregående N:o af Götheborgs Allehanda, och N:o 15 och
16 af Hwad Nytt? med anständig sanning: At jag icke wet mig någon medborga-
re bedraget, eller förföfat andras, mindre egen ägendom; utan twärt om hitills
igenom sei borgerlig näring icke allenaft underhållet min äskade man för detta, tilträs-
keligen, utan ock redeligen betalt ålagde utlagor för Borgerlig näring. Och som frå-
gan redan yppad är om laga Bostilnad; så finnes ägendomen tekad, hwilken bo-
uptekning står at läsas, så för min man, som deß Rådgifware, om de wisla i-
klåda sig i oträngde mål beslagö-karlars skyldigheter; det påskar dem rätt w.l, så
som lyckelig utwäg til förtjenst i brist af ära och redlighet. För öffigit lär förnuft-
lige folk icke göra asseende på en slikt warning, utan ane försat aren nedrig och den
som Rundgörelsen underteknat meddomsanswård, hwilket igenom Högårade Räm-
ners-Rättens laga åtgärd i sinom tid blifwer updagat. Götheborg d. 20 Jan. 1776.

Maria Berman.

Som Arbetshus Directionen utfatt Auction til den 29 innerwarande Januarii
på åtskillige Arbetshusets tilverkningar, som dels ifrån förra Auctionen öfwerblif-
wet, dels sedermere blifwet tilverkade, bestående af följande waror, naml. Diverse
sorter Lin, blå: och Bomullsgarn, dito Bomulls-och Pse-tyger, dito Ullgarn, dito
Strumpor, dito Couleurd tråd, dito Bomullswekar, dito Stopps-garn, dito Nyffor
och Wantar, dito Dräll, dito Blårgarns-wås m. m. Så warder sådant härigenom,
til allmänhetens tjenst, kundgort, på det hwar och en, som behöfwer något af dessa
waror, hwilke alle äro ganska wäl arbetade och sorte ade, må hafwa tillfälle at in-
skina sig mid Auctionen, som kommer at förrättas uti Arbetshuset, eller i stora
Stenhuset, hörande til Stadens Baraque-hus Bygnad. Auctionen begynnes på
nämnde dag kl. 10 föremiddagen.

Hos Samuel Arfwidson i Masthugget finnes gode Hålländske Tunneband til
köps.

Utom Drottningeporten, wäl hitom Stadens Barnhus, finnes til köps en wac-
ker ägendom, bestående af hus med flere wåningstrum, samt ansenlig trädgård med
fruktbarande trån, förutan åtskillige beqwämligheter. Närmare underrättelse fås på
stället af ägaren.

Om någon har Wennerbahl's Mythologiska Lexicon at aflåta, gifwes det til-
fänna hos Ullgifwaren, som äfwen åskundar, at antingen få köpa eller låna Grubbs
Svenska ordtyd.

I dag Tisdag d. 23 Jan. blifwer Concert upford på Ost-Indiska Comp. hus,
Private Billetter finnas efter wanligheten til köps för 2 Dal. S:mt st. wid ingån-
gen. Concerten börjas kl. 5 eftermiddagen.

N:o 8 utkommer nästkommande Fredag.